

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

Raport

privind vizita efectuată la Penitenciarul Craiova, județul Dolj

Sumar: prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Penitenciarul Craiova, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 4, art. 29³ lit. a) și art. 29⁷ alin.(3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea Instituției Avocatul Poporului, republicată, modificată și completată, la data de 14.12.2017 a fost efectuată o vizită inopinată la Penitenciarul Craiova.

Obiectivul vizitei l-a constituit verificarea asistenței medicale și psihologice acordate persoanelor private de libertate, precum și verificarea unor aspecte semnalate în petiții adresate instituției Avocatul Poporului.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului, jurist, psiholog, medic, consilieri în cadrul Centrului Zonal Craiova al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție și conf. dr. reprezentant al O.N.G.-ului „Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului-Filiala Regională Craiova”.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

La data vizitei se aflau în custodia Penitenciarului Craiova **809 persoane private de libertate, la o capacitate legală de 522 locuri, rezultând un număr de 287 persoane private de libertate cazate peste capacitatea legală de deținere (gradul de ocupare fiind de 155%)**. Numărul total de paturi instalate era de 1093, fiind ocupate 809 (capacitate existentă 74%).

a) condiții de cazare

Echipa a vizitat o singură cameră de deținere a unei persoane private de libertate, care în timpul interviului a precizat că în camera în care era custodiată se efectuaseră reparații, nu mai era mușcături, dar totuși în Penitenciarul Craiova nu erau condiții bune de detenție (prezența insectelor, șobolani la canalizare).

Această cameră a fost verificată de membrii echipei de vizită, care au constatat că erau instalate 12 paturi metalice, 9 fiind ocupate, camera avea o suprafață utilă de 20,8 m², fiecărei persoane private de libertate îi reveneau 1,73 m², **astfel nu erau asigurați cei 4 m²/persoană**

prevăzuți de art. 1, alin. (3) din Ordinul Ministrului Justiției nr. 2772/C/2017 pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate.

Camera era curată, bine luminată natural, dotată cu dulap pentru depozitarea obiectelor personale, două mese, băncuțe, un televizor, pereții camerei erau curați, ușile și ferestrele erau din termopan, cazarmamentul era în stare bună.

Baia era curată, pavimentul placat cu gresie și pereții cu faianță, obiectele sanitare în stare bună. Celelalte persoane private de libertate cazate în această cameră s-au declarat mulțumite de condițiile de detenție și *au menționat că nu erau insecte în cameră și nici rozătoare*. Una dintre persoanele private de libertate a menționat că „*exceptând supraaglomerarea, condițiile de detenție sunt acceptabile, se face zilnic curățenie, duminica se face curățenie generală, sunt de 3 ani în această secție și nu am văzut ploșnițe*”. A precizat că „*s-au făcut deratizare și dezinsecție la 2-3 luni, vara de mai multe ori, iar la canalizarea de la baie sunt două site de protecție, astfel încât rozătoarele nu pot ajunge în baie sau în cameră*”.

Conducerea Penitenciarului Craiova a prezentat documente din care a rezultat că au fost efectuate mai multe acțiuni de dezinsecție-deratizare în perioada 15.09.2017-07.12.2017. Au fost încheiate procese verbale de recepție pentru fiecare acțiune, în care s-au consemnat denumirea substanțelor folosite în acest scop și spațiile în care au fost efectuate serviciile de dezinsecție-deratizare. Reprezentantul organizației neguvernamentale din echipa de vizită a apreciat că unitatea penitenciară a efectuat corespunzător dezinsecția și deratizarea prin resurse proprii.

b) accesul la asistență medicală a persoanelor private de libertate

Organizarea cabinetului medical și situația personalului angajat

Compartimentul medical al Penitenciarului Craiova este situat în sectorul administrativ și are următoarea structură funcțională: două cabinete de medicină de familie, cabinet de medicină dentară, infirmerie, trei izolatoare, sală de tratamente, sală recoltări produse biologice, două birouri asistenți medicali, oficiu alimentar, punct farmaceutic, sală de așteptare, două grupuri sanitare pentru personalul medical și un grup sanitar pentru pacienții persoane private de libertate.

Cabinetele medicale aveau autorizație sanitară de funcționare, emisă de Direcția de Sănătate Publică Dolj, pentru activități de asistență medicală de specialitate.

Cabinetele medicale erau dotate cu mobilier, instrumentar și aparatură în conformitate cu prevederile Ordinului Ministerului Sănătății nr. 153/2003 pentru aprobarea normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale – Anexa 2, (dotarea minimă obligatorie pentru cabinete medicale de specialitate).

Infirmeria avea în componență două saloane cu câte opt paturi și grup sanitar propriu, destinate internării persoanelor private de libertate diagnosticate cu afecțiuni ce impuneau o supraveghere permanentă a cazului. Cele trei izolatoare erau dotate cu câte un pat și grup sanitar propriu și erau destinate cazării persoanelor private de libertate aflate în refuz de hrană, precum și persoanelor suspectate de boli transmisibile care ar necesita izolarea temporară până la stabilirea diagnosticului.

Echipele de vizită nu au avut acces la cabinetul de medicină dentară acesta fiind închis, medicul șef motivând această situație prin faptul că medicul de medicină dentară era în concediu de odihnă în ziua vizitei. De asemenea, din discuțiile cu medicul șef al unității penitenciare a rezultat faptul că **existau anumite dificultăți de colaborare cu medicul de medicină dentară, faptul fiind adus la cunoștința conducerii unității, care la data vizitei desfășura o cercetare disciplinară.** Reprezentantul organizației neguvernamentale din echipa de vizită a precizat că, în urma audierii unor persoane private de libertate, precum și din discuțiile cu conducerea penitenciarului, a rezultat că **medicul stomatolog nu asigură corespunzător, conform programului de lucru zilnic, asistența și tratamentul de specialitate.** Medicul șef și conducerea penitenciarului au sesizat aspecte de nesubordonare din partea medicului dentist, în acest sens fiind în curs o cercetare disciplinară.

În cadrul cabinetelor de medicină de familie, persoanele private de libertate aveau întocmite fișe medicale. Consultațiile medicale acordate erau înregistrate atât în aceste fișe, cât și în Registrul de consultații medicină generală. Echipa de vizită a verificat prin sondaj fișele mai multor persoane private de libertate și a constatat că acestea erau întocmite și completate în mod corect. În cursul anului 2017, până la data efectuării vizitei au fost acordate persoanelor private de libertate 19012 consultații.

Echipele de vizită au verificat o parte din registrele folosite în activitatea curentă (registru consultații medicină generală, registru de tratamente medicale injectabile, registru evidență bolnavi cronici, registru tratament strict supravegheat, registru evidență agresiuni/autoagresiuni, registru consultații urgență, registru evidență administrare supravegheată a medicamentelor psihotrope). S-a constatat faptul că toate documentele prezentate erau actualizate, înregistrate și completate în mod corect. Conform punctului de vedere al reprezentantului organizației neguvernamentale, la nivelul cabinetului medical existau evidențe diverse care certificau asigurarea activității de asistență medicală.

Asistența medicală a persoanelor private de libertate custodiate în Penitenciarul Craiova era asigurată de doi medici primari cu specializarea medicină de familie, un medic primar cu specializarea medicină dentară, 12 asistenți medicali și un tehnician dentar. **În cadrul schemei de personal a compartimentului medical existau două posturi vacante**, iar un medic era detașat la o altă unitate aparținând Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Programul de lucru al medicilor și cadrelor medii, asigurarea consultațiilor, a continuității și a asistenței medicale

Programul de activitate al medicilor era de 7 ore zilnic, în ture, dimineața și după-amiaza, iar programul de consultații adresate persoanelor private de libertate era afișat la cabinetele medicale. Graficul de planificare a activității personalului medical prezentat echipei de vizită a evidențiat faptul că se asigura permanența în acordarea serviciilor medicale.

Consultațiile de medicină generală pentru persoanele private de libertate erau acordate de medicii instituției la cerere, în baza unei programări sau ori de câte ori era nevoie.

Consultațiile de medicină dentară erau acordate la cabinetul de specialitate de către medicul de medicină dentară, la cerere sau în baza unei programări.

Consultațiile medicale de specialitate și investigațiile paraclinice erau asigurate în principal prin prezentarea persoanelor private de libertate la cabinetele de specialitate din ambulatoriile penitenciarelor spital, dar și la unități sanitare aparținând Ministerului Sănătății.

Serviciile de asistență medicală de specialitate în ambulatoriu s-au acordat la recomandarea medicilor unității, în baza unui bilet de trimitere, în conformitate cu prevederile Contractului - cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate și ale normelor metodologice de aplicare a acestuia.

Internările în spital recomandate persoanelor private de libertate se efectuau în funcție de afecțiune și de gravitatea acesteia, la penitenciarele spital din rețeaua Administrației Naționale a Penitenciarelor sau în unități medicale din rețeaua Ministerului Sănătății.

Persoanele private de libertate cu boli cronice, depistate cu ocazia primirii în unitate, inclusiv prin transfer, a controlului medical periodic sau prin examinări curente, erau luate în evidență de cabinetul medical, erau dispensarizate și li se asigura tratamentul și regimul alimentar corespunzător. La nivelul cabinetului medical exista întocmit un registru de evidență al bolilor cronice conform căruia la data vizitei erau înregistrați 228 bolnavi cronici (hipertensiune arterială - 65, boală cardiacă ischemică - 10, afecțiuni cronice digestive - 30, hepatită cronică virală B - 10, hepatită cronică virală C - 4, diabet zaharat - 27, afecțiuni psihice - 56, boli cronice renale - 3, afecțiuni cronice respiratorii - 6, afecțiuni endocrine - 4, afecțiuni neurologice - 7, afecțiuni oncologice - 1, afecțiuni oftalmologice - 4, infecție HIV - 1).

Persoanele private de libertate diagnosticate cu diferite afecțiuni cronice (diabet zaharat, hipertensiune arterială, afecțiuni gastrice, hepatice, renale etc.), beneficiau de regim alimentar corespunzător.

În cadrul unității era amenajat și autorizat un punct de lucru al farmaciei cu circuit închis din cadrul Penitenciarului Spital Mioveni. Compartimentul medical al unității avea autorizație pentru activitate cu stupefiante și psihotrope, eliberată de Direcția Farmaceutică din cadrul Ministerului Sănătății Publice.

Persoanele private de libertate beneficiau de medicamente compensate, în baza unei prescripții medicale eliberate de medicii penitenciarului sau de alți medici specialiști, diferența dintre prețul medicamentelor și valoarea compensată în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate fiind plătită din fondurile Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Medicamentele erau prescrise de medicii unității, în limita specialității, precum și la recomandarea medicilor specialiști din unitățile medicale ambulatorii sau spitalicești, conform prevederilor Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate și ale normelor metodologice de aplicare a acestuia.

Medicamentele psihotrope erau păstrate în condiții corespunzătoare de siguranță.

Medicamentele prescrise persoanelor private de libertate erau eliberate din farmacie, pentru o perioadă de 3-10 zile, atât pentru afecțiunile acute și subacute, cât și pentru afecțiunile cronice, tratamentul fiind distribuit de personalul medical de serviciu.

Exista încheiat un contract privind colectarea, transportul și eliminarea finală a deșeurilor periculoase rezultate din activitatea medicală.

Asistența medicală în caz de urgențe medico-chirurgicale

Urgențele medico-chirurgicale erau prezentate la cabinetul medical, unde medicul și/sau asistentul medical acordau primul ajutor și luau măsurile necesare în limita competenței.

La nivelul cabinetului medical din cadrul instituției exista un aparat medical de urgență, dotat în conformitate cu prevederile Anexei 1 din Ordinul nr. 429/C-125/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Urgențele medico-chirurgicale care au depășit competența personalului medical al unității au fost prezentate la unitatea de primiri urgențe a Spitalului Clinic Județean de Urgență Craiova, cu înștiințarea conducerii penitenciarului, care a asigurat mijlocul de transport și escorta necesară. În situațiile medicale deosebite a fost apelat Serviciul Național Unic de Urgență 112. Conform documentelor prezentate în anul 2017 au existat un număr de 28 de solicitări adresate de personalul medical către serviciul 112. Cauzele acestor solicitări au fost reprezentate de afecțiuni medicale acute (colici abdominale, colici biliare, ingestie voluntară de medicamente, traumatisme, lipotimie, infarct miocardic) sau decompensări ale unor afecțiuni cronice preexistente (diabet zaharat, insuficiență renală cronică, insuficiență respiratorie cronică, epilepsie, hipertensiune arterială). Persoanele private de libertate au primit îngrijiri medicale și tratament în mod corespunzător.

Asistența medicală în cazul bolilor infecto-contagioase (TBC, HIV, hepatita etc.)

În cazul formulării unei suspiciuni de diagnostic de boală infecto-contagioasă se proceda la încarcerarea la izolator, pentru a evita riscul de contaminare a celorlalte persoane private de libertate.

În cadrul compartimentului medical al unității erau amenajate 3 izolatoare, fiecare dintre acestea dotate cu pat și grup sanitar propriu.

La data vizitei, în unitatea penitenciară era custodiată o persoană private de libertate diagnosticată cu infecție HIV.

Conform documentelor medicale puse la dispoziția echipei de vizită, în custodia penitenciarului existau 10 persoane private de libertate diagnosticate cu hepatită cronică virală tip B și 4 diagnosticate cu hepatită cronică virală tip C, care primeau tratament cu hepatoprotectoare.

Constatarea leziunilor traumatice

Dacă la examinarea medicală a persoanelor private de libertate se constata că prezentau semne de violență, acestea erau consemnate în Registrul de agresiuni/autoagresiuni, după care se solicita examen de specialitate după caz (chirurgie, medicină legală etc.), fiind anunțată conducerea unității pentru a se întreprinde demersurile legale.

Din verificarea documentelor puse la dispoziție a rezultat faptul că în cursul anului 2017 au fost consemnate un număr de 65 cazuri de agresiuni între persoanele private de libertate și 23 autoagresiuni. Persoanele private de libertate implicate în aceste evenimente au fost prezentate la cabinet, unde au primit îngrijiri medicale și tratament. Totodată, în aceste cazuri personalul medical a întocmit un referat de constatare a semnelor fizice de agresiune, adresat medicului șef și conducerii unității, în vederea efectuării demersurilor necesare. Nu au existat cazuri care să impună sesizarea organelor de cercetare penală.

În anul 2017 au fost înregistrate două decese ale unor persoane private de libertate, cauza acestor decese fiind reprezentată de infarctul miocardic acut, afecțiune cardiacă al cărei prognostic este extrem de rezervat. În ambele cazuri, persoanele private de libertate erau înregistrate cu afecțiuni cardiace cronice, pentru care primeau tratament medical recomandat de medicii specialiști, acestea efectuând pe perioada de detenție și multiple internări în unități medicale de profil. În unul dintre aceste cazuri decesul persoanei private de libertate a survenit în secția de terapie intensivă a unității medicale unde fusese internată la solicitarea personalului medical al unității penitenciare, iar în celălalt caz, decesul a survenit la sediul instituției. Conform celor consemnate în documentelor medicale, personalul unității a inițiat manevre de resuscitare, care au fost continuate de personalul de specialitate al ambulanței solicitate, dar aceste manevre au rămas fără rezultat, fiind declarat decesul. Conform certificatelor constatatoare ale decesului, eliberate de către Institutul de Medicină Legală din

Craiova, în nici unul dintre aceste cazuri nu au fost constatate leziuni produse prin violență sau agresiune fizică.

În urma acestor evenimente, conducerea unității penitenciare a efectuat demersurile legale către autoritățile competente (Administrația Națională a Penitenciarelor, parchet, judecătorul de supraveghere, unitatea de poliție din aria de domiciliu a decedatului, în vederea identificării aparținătorilor).

În timpul vizitei efectuate au fost verificate și aspectele sesizate în petițiile adresate instituției Avocatul Poporului de către unele persoane private de libertate cu privire la modul de acordare a asistenței medicale.

Astfel, o persoană privată de libertate a sesizat că nu primea tratament medical corespunzător afecțiunilor de care suferea. Conform documentelor medicale, aceasta se afla în evidența bolnavilor cronici, fiind diagnosticată cu afecțiune psihică și afecțiune hepatică de etiologie virală, pentru care primea tratament psihotrop și hepatoprotector. În cursul anului 2017 a fost internată de două ori în secția psihiatrie cronici din cadrul Penitenciarului Spital Mioveni, primind la externare recomandare de tratament psihotrop. Persoana privată de libertate nu a fost internată și într-o secție de boli interne, unde să fie reevaluată din punct de vedere al afecțiunii hepatice în vederea stabilirii posibilității de acordare a tratamentului antiviral, de care nu beneficia la data vizitei. **Echipele de vizită au concluzionat că ar fi necesară o internare într-o secție de boli interne în vederea reevaluării afecțiunii hepatice și stabilirii terapiei adecvate.**

O altă persoană privată de libertate a sesizat că nu a primit servicii de medicină dentară în mod corespunzător. În timpul interviului, aceasta și-a exprimat nemulțumirea față de serviciile stomatologice primite și de faptul că medicii penitenciarului nu îi acordau asistență medicală atunci când avea nevoie. În registrul de consultații era consemnat faptul că în cursul anului 2017 persoana privată de libertate a fost prezentată de două ori la cabinetul de medicină dentară, în lunile iunie și iulie, iar în urma consultațiilor s-a stabilit diagnosticul stomatologic și a primit tratament simptomatic, antialgic și antiinflamator, precum și recomandarea de efectuare a unei radiografii dentare. **Conform documentelor medicale, persoana privată de libertate nu a mai fost prezentată ulterior la cabinetul de medicină dentară, deși tratamentul primit a fost unul temporar.** Echipele de vizită au apreciat că necesară prezentarea

acestei persoane private de libertate la cabinetul de medicină dentară pentru reevaluarea afecțiunii dentare și continuarea tratamentului stomatologic. Din documentele medicale a mai rezultat faptul că persoana privată de libertate se afla în evidența bolnavilor cronici diagnosticați cu tulburare de personalitate pentru care primea tratament psihotrop.

În timpul vizitei au fost verificate și aspectele sesizate de altă persoană privată de libertate, care a făcut referire la tratamentul medical necorespunzător. Din verificarea documentelor prezentate și din referatul medical întocmit de medicul șef al Penitenciarului Craiova a rezultat că persoana privată de libertate a beneficiat de asistență medicală și tratament în mod corespunzător. În cursul anului 2017 a fost prezentată de mai multe ori la cabinetul medical, unde a fost consultată și i-a fost prescris tratament pentru afecțiunile de care suferea. La data vizitei se afla înregistrată în evidența bolnavilor cronici dispensarizați, fiind diagnosticată cu afecțiuni pentru care primea tratamentul recomandat de medicii specialiști. În anul 2017 a fost internată la Penitenciarul Spital București – Jilava, secția psihiatrie, pentru evaluarea afecțiunii psihice și stabilirea tratamentului de specialitate, precum și la Penitenciarul Spital București – Rahova, pentru tratarea unei afecțiuni ginecologice. De asemenea, a mai fost internată la Spitalul Clinic Județean de Urgență Craiova, unde i s-a efectuat o intervenție chirurgicală, rezultatul acesteia fiind vindecarea afecțiunii cronice de care suferea.

c) activitatea de asistență psihosocială

Serviciul de Asistență Psihosocială din cadrul Penitenciarului Craiova avea ca domeniu de activitate oferirea de sprijin calificat pentru soluționarea problemelor psihologice și sociale ale persoanelor private de libertate pe timpul executării pedepsei, în vederea pregătirii acestora pentru reintegrarea în comunitate.

Demersurile de asistență psihologică și socială vizau identificarea nevoilor, a riscurilor de a dezvolta comportamente dezadaptative, precum și particularizarea intervențiilor în funcție de specificul fiecărei categorii de persoane private de libertate.

În cadrul serviciului erau angajați 4 psihologi și 5 asistenți sociali, toate funcțiile prevăzute în organigramă fiind ocupate începând cu data de 01.12.2017. Psihologii își desfășurau activitatea în ture, 2 psihologi/tură, prin rotație, iar activitățile erau planificate în

baza orarului specialistului. Echipa de vizită a constatat că toți specialiștii aveau orare întocmite corespunzător, pentru luna în curs. Conform procedurilor și standardelor elaborate de către Direcția Reintegrare Socială din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor, zilnic, fiecare specialist avea alocate minim 4 activități directe cu persoanele private de libertate. Psihologii consemnau activitățile desfășurate în registrul specialistului, document înregistrat la începutul fiecărui an.

Toți psihologii dețineau atestat de liberă practică eliberat de către Colegiul Psihologilor din România în specialitatea Psihologie aplicată în domeniul securității naționale și/sau specialitatea Psihologie clinică.

Psihologii au participat periodic la diverse cursuri și conferințe creditate de către Colegiul Psihologilor din România: „Intervenții specifice ale asistenței psiho-sociale și protocoale clinice pentru tulburări (anxietate, depresie și tulburări înrudite)”, 2017, „Integrare prin ergoterapie (terapie ocupațională) pentru persoanele private de libertate”, 2017, „Psihologie clinică, psihodiagnostic și intervenții terapeutice de scurtă durată”, 2017.

În cadrul Penitenciarului Craiova era amenajat un cabinet psihologic, dotat corespunzător tehnic și metodologic. **Nu exista amenajat un cabinet de asistență socială**, deși conform art. 187 din Ordinul nr. 2199 din 28 octombrie 2011 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de organizare și desfășurare a activităților educative, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială din penitenciare, „La nivelul fiecărui loc de deținere se amenajează cel puțin un cabinet de asistență socială, dotat corespunzător cerințelor de exercitare a profesiei”.

Evaluarea psihologică era inițială, pe parcurs și finală. Evaluarea inițială se realiza în perioada de carantină și observare, în cadrul programului de adaptare la condițiile privării de libertate și reprezenta o diagnoză a principalelor nevoi educative, de asistență psihologică și socială identificate la persoanele private de libertate, în vederea stabilirii demersurilor specifice. Aceasta era efectuată cu ajutorul Screening-ului de evaluare psihologică și cu instrumentele standard de evaluare din penitenciar. Rezultatele evaluărilor se consemnau în aplicația informatică și în Dosarele de educație și asistență psihosocială. În anul 2017, până la

momentul vizitei au fost evaluate psihologic inițial 621 de persoane private de libertate (567 bărbați și 54 femei).

Evaluarea periodică se realiza pe parcursul executării pedepsei și avea rolul de a evidenția progresele ori regresele înregistrate de către persoanele private de libertate în plan psihocomportamental, precum și, după caz, de a identifica alte riscuri și nevoi psihologice. În anul 2017, până la momentul vizitei au fost evaluate psihologic pe parcursul executării pedepsei 1272 persoane private de libertate (1118 bărbați și 154 femei).

Evaluarea finală se realiza în perioada premergătoare analizării în comisia pentru liberare condiționată și analiza evoluția deținuților ca urmare a parcurgerii demersurilor de asistență psihologică. În anul 2017, până la momentul vizitei au fost realizate 252 evaluări psihologice finale (193 bărbați și 59 femei).

Includerea persoanelor private de libertate în programe și activități de asistență psihologică se realiza în funcție de recomandările formulate de către psiholog, consecutiv activității de evaluare psihologică, de regimul de executare, de momentul traseului execuțional, prioritizarea intervenției și posibilitățile instituției. Recomandările erau centralizate la începutul fiecărui an în Analiza nevoilor educaționale, de asistență socială și psihologică, iar acest document fundamenta planificarea programelor de asistență psihologică care urmau să fie desfășurate în cursul anului. Persoanele care prezentau recomandarea de a participa la un program de asistență psihologică și nu erau selecționate din motive obiective (număr insuficient de persoane în cadrul categoriei de deținuți și a secției pentru constituirea grupului, dificultățile unei persoane de a se integra în grup sau interdicția persoanei de a participa la grup) să participe, beneficiau de consiliere psihologică, cu scopul de a răspunde nevoii persoanei private de libertate.

În cursul anului 2017 au fost desfășurate mai multe programe de asistență psihologică: program destinat persoanelor cu conduită agresivă, program destinat persoanelor cu afecțiuni psihice, program destinat persoanelor cu antecedente de consum de alcool, program de autocunoaștere și dezvoltare personală, program destinat persoanelor vârstnice, program destinat agresorilor sexuali, program destinat dependenței (jocuri, adicții, alcool), program

pentru diminuarea impulsivității, protocol clinic pentru tulburările anxioase destinat femeilor private de libertate etc. La aceste programe au participat 209 persoane private de libertate.

În anul 2017 au fost desfășurate activități psihologice pe baza proiectului de activitate (pentru diminuarea comportamentului agresiv și a violenței, pentru restructurare atitudinală și dezvoltarea gândirii critice, pentru prevenția suicidului). La aceste activități psihologice au fost incluse 63 persoane private de libertate.

În anul 2017 au fost realizate 595 consilieri psihologice pentru persoane din următoarele categorii: bolnavi psihic, agresori sexuali, vulnerabili, cu risc de suicid, cu antecedente în consumul de alcool/droguri, cu risc de agresivitate, în criză sau în refuz de hrană. Consilierea s-a realizat cu persoanele care au solicitat sprijin de specialitate, cu cei care aveau recomandare pentru acest tip de intervenție sau pentru cei care aveau recomandare de a urma un program de asistență psihologică, însă nu au fost incluse pentru că nu a fost posibilă constituirea unui grup, din motive obiective.

La data vizitei 32 de persoane se aflau în perioada de carantină (4 femei și 28 bărbați), incluse în *Programul de adaptare la viața instituționalizată* (coordonat de educator). Nu se aflau în custodie persoane minore, iar numărul persoanelor private de libertate vârstnice (peste 60 ani) era de 31.

În cursul anului 2017 au fost înregistrate 25 de refuzuri de hrană. Persoanele care au declarat refuz de hrană au fost consiliate zilnic, pe perioada refuzului, de către psiholog.

În 2017 a fost înregistrată o tentativă de suicid, 23 de persoane au recurs la acte de autoagresiune, iar 65 au fost implicate în heteroagresiuni între persoane private de libertate. Toate persoanele implicate în evenimente negative au fost consiliate psihologic. Din documentele prezentate echipei de vizită, a reieșit că persoana privată de libertate înregistrată cu tentativă de suicid în anul 2017 a participat la cursuri școlare și activități educaționale, a fost evaluată psihologic, a beneficiat de consiliere psihologică de 9 ori în anul 2016 și 9 ori în 2017. Au fost consultate în mod aleator dosarele de educație și asistență psihosocială a unor persoane private de libertate înregistrate cu acte de agresiune, s-a constatat că acestea au fost evaluate și consiliate psihologic de mai multe ori. Au fost verificate câteva dosare ale

persoanelor cu afecțiuni psihice, acestea au beneficiat de consiliere psihologică în criză și la solicitare sau au participat la Programul de asistență psihologică destinat persoanelor cu afecțiuni psihice.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) și art. 29¹⁵ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Penitenciarului Craiova să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. completarea schemei de personal prin ocuparea posturilor vacante;
2. efectuarea demersurilor în vederea reevaluării persoanelor private de libertate diagnosticate cu afecțiuni hepatice de etiologie virală în scopul stabilirii tratamentului adecvat, conform ghidurilor terapeutice în vigoare;
3. dispunerea măsurilor necesare în vederea îmbunătățirii calității serviciilor de medicină dentară acordate persoanelor private de libertate;
4. amenajarea unui cabinet de asistență socială, conform Regulamentului privind condițiile de organizare și desfășurare a activităților educative, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială din penitenciare;
5. identificarea unei soluții pentru asigurarea zilnică, conform programului de lucru, a serviciilor de medicină dentară acordate persoanelor private de libertate;